

kun skal kunne arbejde med midlerne efter at have gennemgået et kursus og erhvervet sig et kursusbevis eller et certifikat.

Efter arbejdstilsynets planer, som dog endnu ikke er tiltrådt af arbejdsmiljørådet og Arbejdsministeriet, skal det fremover være forbudt for unge under 18 år at arbejde med stoffer og materialer, herunder bekæmpelsesmidler, klassificeret som meget giftige (Tx), giftige (T), ætsende (C) og eksplosive (E) samt med visse sundhedsskadelige og lokalirriterende stoffer og materialer, der indebærer fare for langtidsvirkninger.

Det er altså ikke arbejdstilsynets hensigt, at der skal være særregler for unges arbejde med bekæmpelsesmidler, men at reglerne skal være indeholdt i generelle regler om unges arbejde med stoffer og materialer.

Endvidere bemærkes, at det er meningen, at alle unge mennesker under 18 år skal kunne arbejde med alle stoffer og materialer, når arbejdet finder sted som led i et uddannelsesforløb.

Herudover finder direktoratet, at der bør være en mulighed for at nedsætte aldersgrænsen for alle unges anvendelse af nogle farlige stoffer og materialer, såfremt de unge har gennemgået en af arbejdstilsynet godkendt uddannelse.

Det er ikke hensigten at indføre lempelse for unge, der hører til landmandens egen familie.

Med hensyn til krav om uddannelse for personer, der skal omgås farlige bekæmpelsesmidler, er det direktoratet for arbejdstilsynets mening, at indsatsen i undervisning i omgang med stoffer og materialer generelt bør styrkes. Gennem uddannelse er der mulighed for at hjælpe brugerne til en forsvarlig omgang med stoffer og materialer.

Udvalget har endvidere forespurgt, hvilken sikkerhed man har for, at de personlige værnemidler virker efter hensigten.

Direktoratet bemærker hertil, at ifølge arbejdsmiljølovgivningen skal arbejdstøj og personlige værnemidler anvendes, hvis arbejdet ikke på anden måde kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Ifølge disse bestemmelser skal arbejdsgiveren sørge for, at der gives de ansatte instruktion i brugen af særligt arbejdstøj og personlige værnemidler samt oplysning om de risici, der er forbundet med at undlade benyttel-

sen. De ansatte har pligt til at benytte de udleverede værnemidler.

I bekendtgørelse nr. 32 af 29. januar 1979 om arbejdstøj og personlige værnemidler efter lov om arbejdsmiljø er der bestemmelser om udformning og brug af arbejdstøj og brug af personlige værnemidler.

Direktoratet har udarbejdet en bekendtgørelse om afprøvning og mærkning af personlige værnemidler. Bekendtgørelsen er godkendt af arbejdsmiljørådet.

Da bekæmpelsesmidler ofte er sammensat af adskillige stoffer med sundhedsfarlige egenskaber, skal disse – ifølge § 16 i bekendtgørelse nr. 540 af 2. september 1982 om stoffer og materialer – ved leveringen følges af en brugsanvisning. Af denne brugsanvisning skal det fremgå, hvilke personlige værnemidler der eventuelt skal anvendes ved arbejde med bekæmpelsesmidlet.

Direktoratet understreger, at anvendelsen af personlige værnemidler kun er en subsidiær løsning, idet alt arbejde skal tilrettelægges og udføres således, at kontakt med stoffer og materialer, herunder bekæmpelsesmidler, så vidt muligt undgås.

Kvinders arbejde med bekæmpelsesmidler

Med hensyn til beskyttelse af gravide og ammende kvinder kan der gives følgende oplysninger:

Kvinder, der er beskæftiget i gartnerier, er hovedsagelig beskæftiget med arbejdsprocesser som plukning, stikning, podning og pakning, medens sprøjtning kun i begrænset omfang foretages af kvinder. Ved de nævnte arbejdsprocesser håndteres planter og vækstmedier, som er behandlet med bekæmpelsesmidler. Det må derfor antages, at kvinder beskæftiget i gartneri kommer i kontakt med bekæmpelsesmidler, men i stærkt varierende omfang. Ved visse arbejdsprocesser bliver kvinder beskæftiget inden for landbruget ligeledes udsat for bekæmpelsesmidler i varierende omfang. De mest anvendte midler er ukrudtsmidler, svampemidler og insektmidler.

Da den eksisterende viden om kemikaliers fosterbeskadigende effekt er sparsom og undersøgelsesmetoderne under udvikling, er kun et fåtal af de anvendte midler undersøgt. En egentlig klassificering af midlerne som fosterskadende er endnu ikke mulig. Det kan